

پایش میدانی و آماری خطرپذیری و ایرادات طرح هندسی راه بر اساس شاخص های فنی و اقتصادی

محمد اکبری^۱، مرتضی عراقی^۱، فاطمه گورکانی^۲، مجید آذری سراب^۳

۱. استادیار گروه مهندسی عمران، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی مهندسی عمران، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

۳. دانش آموخته کارشناسی ارشد راه و ترابری، دانشگاه غیر انتفاعی هرمزان، بیرجند، ایران

چکیده

تعمیر و نگهداری از راه ها همیشه یکی از اولویت ها و وظایف ذاتی سازمان راهداری است. مساله ای که همواره در این خصوص مطرح بوده نحوه اختصاص بودجه های محدود این سازمان در راستای کاهش خطرپذیری راه ها می باشد. در تحقیقات و کارهای قبلی عمدتاً توجه به شناسایی اولویت ها بر اساس معیارهای فنی بوده که این تحقیق با تلفیق این شاخص ها با اولویت بندی های اقتصادی بهینه ترین پیشنهادات جهت اصلاح طرح هندسی را ارائه نمود. به منظور دستیابی به این مهم، پرسشنامه ای تهیه و نمونه برداری های میدانی انجام و نظرات کارشناسان خبره اخذ گردید و در نهایت نتایج آن تحلیل و ارائه گردید. نتیجه به صورت دو مجموعه پیشنهادات فنی و اقتصادی در اصلاح طرح هندسی بیان شد.

واژه های کلیدی: طرح هندسی، خطر پذیری، شاخص های فنی و اقتصادی، محور بیرجند - قائن

۱- مقدمه

در بخشی از هزینه های سالانه طرح های راه و ترابری، نگهداری و اصلاح و بهسازی جاده های در حال بهره برداری می باشد این بخش خود شامل طرح، محاسبه و اجرا و نگهداری روسازی راه جهت اصلاح و بهبود نشانه خدمت و دوم اصلاح طرح هندسی راه جهت کاهش هزینه های غیر مستقیم راه و اثر آن بر افزایش ایمنی و کاهش تصادفات و بالابردن ظرفیت راه می باشد. در ایران به تازگی در جهت بهبود و اصلاح نقاط حادثه خیز اقدامات محدودی صورت گرفته است که فعلاً تنها اقدامی که به ثبت رسیده فقط در قوس ها بوده که آن هم در حد تعریض قوس می باشد و فاکتور های موثر طرح هندسی راه از قبیل نسبت تصادفات به تردد، تعداد دسترسی ها، شیب طولی، شیب عرضی، عرض شانه، عرض سواره رو، شعاع و زاویه قوس و اختلاف بریلندی (دور) و اصلاح دید در شب و ... در نظر گرفته نشده است. در این تحقیق به صورت پایلوت محور بیرجند قاین را مورد مطالعه قرار داده تا سهم راه از مثلث راه، وسیله نقلیه و کاربر را از تصادفات جاده ای شناسایی کنیم و سپس با توجه به محدودیت های اقتصادی و بودجه ای مرتبط با این بخش در تعمیر و نگهداری و اصلاح طرح یک گام در راه اصلاح نقصان طرح هندسی راه و مدیریت منابع و کاهش تصادفات و بالابردن ظرفیت راه با شناسایی و تعیین سهم عوامل تاثیر گذار در تصادفات برداریم. در این تحقیق به منظور اصلاح نقصان طرح هندسی راه در محور پایلوت بیرجند - قاین با مدنظر قرار دادن مسایل فنی و اقتصادی به صورت توأمان در شناسایی نقاطی که نیازمند اصلاح طرح هندسی مسیر مورد اشاره هستند راهکارهایی ارائه خواهد گردید که ممکن است با اولویت بندی که در حال حاضر در دست اقدام و معمول است متفاوت باشد.